

Maa- ja metsätalousministeriö

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

MMM: VN/855/2026

Ruokavirasto: 326/02.00.00.00/2026

Maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston välinen tulossopimus vuosille 2026–2029

Sisällys

1	Strategiset linjaukset	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	5
3	Tulostavoitteet	8
4	Voimavarojen hallinta	15
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	18
6	Liitteet	19
	Liite 1 Toimintaympäristön kuvaus	19
	Liite 2 Kansainvälisen toiminnan kuvaus	22
	Liite 3 Tutkimustoiminnan kuvaus	23
	Liite 4 Tulostavoitteiden tunnuslukujen kuvaukset	24
	Liite 5 Ruokaviraston tuottavuusohjelma 2026–2029	26

1 Strategiset linjaukset

Ruokaviraston tavoitteiden asettamista ja toimintaa ohjaavat seuraavat keskeisimmät strategisen tason asiakirjat.

Hallitusohjelma

Ruokavirasto toteuttaa osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman poikkihallinnollisia teemoja sekä erityisesti seuraavia hallitusohjelman strategisia kokonaisuuksia:

- Kasvun kaava;
- Puhtaan energian Suomi; sekä
- Turvallinen ja kriisinkestävä oikeusvaltio.

Hallinnonalan keskeiset strategiset asiakirjat

Maaseudun kehittämisen sekä maa- ja elintarviketalouden -politiikkasektoreiden eri osa-alueiden visioita, strategisia päämääriä ja tavoitteita on kuvattu lisäksi tarkemmin seuraavissa strategioissa:

- [Kansallinen ruokastrategia 2040: Onnellisen ruuan maa](#)
- [Ruoka 2030. Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta](#)
- [Maaseutupoliittinen selonteko](#)
- [Parlamentaarisen maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmän loppuraportti](#)
- [EU:n yhteinen maatalouspolitiikka – Suomen CAP-suunnitelma](#)
- [INSPIRE-direktiivi](#)
- [Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma](#)
- [Kansallinen ilmastomuutokseen sopeutumis suunnitelma 2030](#)

Koko valtionhallinnon toimintaa ohjaavat asiakirjat

- [Yhteiskunnan turvallisuusstrategia](#)
- [Huoltovarmuuden periaatepäätös](#)
- [Valtioneuvoston periaatepäätös valtion toimitilastrategiaksi](#)
- [Kansallinen julkisten hankintojen strategia 2020](#)
- [Suomen digitaalinen kompassi](#)
- [Työtä suomen parhaaksi - valtion henkilöstöstrategia 2030. Strategia ja toimeenpanosuunnitelma](#)

Maa- ja metsätalousministeriön strategia:

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) strategian visiona on, että vuonna 2035 Suomi on kestävä biotalouden ykkönen. Ministeriön toiminta-ajatuksena on edistää sitä, että uusiutuvista luonnonvaroista luodaan kasvua, hyvinvointia ja turvallisuutta. MMM:n strategiassa hallinnonalan toiminnalle on asetettu seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuus- ja tulostavoitteet:

1. **Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa**
 - Toimintaympäristö on kilpailukykyinen uusille yrittäjille sekä uudistuvalla ja vastuullisella biotalouden arvoketjulle
 - Uusiutuvia luonnonvaroja ja luontohyötyjä käytetään monipuolisesti ja kestävästi
 - Luonnon monimuotoisuus on elpymisuralla
 - Kotimaisia elintarvikkeita ja puhdasta vettä on riittävästi saatavilla
 - Kannattava alkutuotanto luo perustan kotimaiselle ruoantuotannolle
 - Toimivat tuote- ja tuotantopanosmarkkinat mahdollistavat arvonlisän oikeudenmukaisen jakautumisen
 - Eläintauti- ja kasvintuhoojatilanne on hallinnassa
 - Ruoka on turvallista ja terveellistä
 - Eläimet voivat hyvin ja eläinlääkkeiden käyttö on vähäistä
 - Tuotantopanosien omavaraisuus kasvaa
 - Viennin arvo ja jalostusarvo kasvavat
2. **Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta**
 - Maaseutu- ja saaristoalueet ovat hyviä paikkoja elää, asua sekä yrittää monipuolisesti
 - Paikallisyhteisöt toimivat aktiivisesti

- Hiilinieluja ja -varastoja, kiertotaloutta ja resurssitehokkuutta vahvistetaan
- Ilmastonmuutokseen sopeudutaan ja varaudutaan
- Yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeitä toiminnot turvataan (elintarvike- ja vesihuolto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, patoturvallisuus)

3. Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta.

- Luotettavat kiinteistöjen ja osakehuoneistojen rekisteritiedot turvaavat kansallista omistus- ja rahoitusjärjestelmää sekä edistävät uutta liiketoimintaa
- Peruspaikkatietojen ja paikannuksen referenssijärjestelmien kehittäminen turvaavat paikantamisen perustan ja mahdollistavat yritysten lisäarvopalvelut
- Tukipalvelut ja tutkimus tukevat paikkatietojen yhteen toimivuutta ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä sekä uusien innovaatioiden syntymistä
- Huipputasoiset hyödynnettävissä olevat tietovarannot houkuttelevat kansainvälisiä investointeja Suomeen
- Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä

Nämä tavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2027–2029 ellei muusta päätetä.

Ruokaviraston strategia:

Ruokaviraston strategian (kuva 1) mukainen tulevaisuuden visio on: Suomi on edelläkävijä vastuullisessa ruoantuotannossa. Virasto tavoittelee toiminnassaan ja sen kehittämisessä sitä, että Suomessa on saatavilla vastuullisesti tuotettua ruokaa, minkä katsotaan parantavan elämänlaatua. Toiminta-ajatuksensa mukaisesti virasto työskentelee yhteisen terveyden ja ruokajärjestelmän hyväksi. Viraston työyhteisössä ja asiakkaiden kanssa työskenneltäessä keskeisiksi strategisiksi arvoiksi on nostettu yhdessä, ratkaisukeskeisesti ja luotettavasti.

Kuva 1. Ruokaviraston strategia 1.1.2025 lähtien.

Ruokaviraston strategian mukaan viraston strategiset päämäärät ovat:

- Vahva kotimainen ruoantuotanto ja maaseutu,
- Kuluttajat luottavat ruoan riittävyyteen ja turvallisuuteen,
- Kasvi- ja eläintaudit eivät aiheuta vaaraa yhteiskunnalle, ja
- Palvelumme tukevat asiakkaita ja kumppaneita.

Strategiassa on lisäksi asetettu kolme kehittämistavoitetta:

- Henkilöstömme on hyvinvoivaa, asiantuntevaa ja uudistumiskykyistä,
- Tietomme palvelee asiakkaita ja ruokajärjestelmää, ja
- Toimintamme ja taloutemme on kestäväällä pohjalla ja vastuullista.

Kestävä kehitys

Kestävyys ja vastuullisuus ovat keskeinen osa Ruokaviraston strategisia tavoitteita, toiminnan kehittämisen päämääriä sekä toiminta-ajatusta. Ruokaviraston kestävyystavoitteet perustuvat viraston strategiaan päämääriin ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin. Pää tavoitteina on kasvattaa positiivisesti vaikuttavaa kädenjälkeä sekä pienentää negatiivisesti vaikuttavaa jalanjälkeä. Näihin pyritään muun muassa vähentämällä viraston hiilidioksidipäästöjä ja edistämällä henkilöstön hyvinvointia sekä osaamisen kehittämistä. Viraston toiminta tukee erityisesti seuraavia tavoitteita:

SDG 2. Ei nälkää. Poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestävä maataloutta.

SDG 3. Terveysttä ja hyvinvointia. Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.

SDG 8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua. Edistää kaikkia koskevaa kestävä talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

SDG 12. Vastuullista kuluttamista. Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

SDG 13. Ilmastotekoja. Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

SDG 15. Maanpäällinen elämä. Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävä käyttöä; Edistää metsien kestävä käyttöä; Taistella aavikoitumista vastaan; Pysäyttää maaperän köyhtymisen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Ruokaviraston yhteiskunnallinen vaikuttavuus kohdistuu erityisesti MMM:n strategian vaikuttavuustavoitteisiin seuraavasti:

1. Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa

- Toimintaympäristö on kilpailukykyinen uusille yrittäjille sekä uudistuvalla ja vastuullisella biotalouden arvoketjulle
- Kannattava alkutuotanto luo perustan kotimaiselle ruoantuotannolle
 - Ruokavirasto mahdollistaa osaltaan yhteisen maatalouspolitiikan suorien tukien ja maaseudun kehittämisen toimien sekä kansallisten toimien tuloksellisella toimeenpanolla ja oikea-aikaisella maksatuksella ruoantuotannon kannattavuuden parantumisen, ruokaketjun tuotannon ja yrittäjyyden monipuolistumisen sekä ympäristön kannalta kestävien tuotantotapojen yleistymisen.
 - Maatalouden investointi- ja aloitustukien, maaseudun yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden (ml. Leader) oikea-aikaisen, sääntöjenmukaisen ja tuloksellisen toimeenpanon avulla Ruokavirasto mahdollistaa osaltaan maatilojen rakenteellisen kehittymisen ja tuottavuuden kasvun.
- Eläintauti- ja kasvintuhoojatilanne on hallinnassa
 - Ruokavirasto tekee riskinarviointien, seurannan ja tutkimuksen pohjalta ehdotuksia riskien hallinnan toimenpiteiksi
 - Ruokavirasto varmistaa eläintautien ja kasvintuhoojien torjunnan, valvonnan sekä niihin liittyvät valmius- ja varautumistoimet

- Riskiperusteisesti kohdennetut seurantaohjelmat sekä tarjottavat analytiikan ja diagnostiikan palvelut tuottavat tiedon eläintauti- ja kasvinuhoajatilanteesta sekä mahdollistavat nopean reagoinnin.
- Ruoka on turvallista ja terveellistä
 - Ruokavirasto ohjaa elintarvikeketjun turvallisuuden valvontaa ja uusien säädösten soveltamista, toimeenpanee valvontaa, tuottaa tutkittua tietoa turvallisesta ravitsemuksesta ja edistää ravitsemussuositusten noudattamista.
 - Valtion ravitsemusneuvottelukunnan (VRN) toiminnan tukeminen: Ruokavirasto johtaa puhetta ja on jäsenenä Valtion ravitsemusneuvottelukunnassa (VRN), osallistuu VRN:n alaisuudessa toimiviin asiantuntijaryhmiin ja tukee sen sidosryhmäyhteistyötä ja viestintää.
 - Tarjottavat elintarvikeanalytiikan palvelut sekä riskinarviointi tuottavat tietoa elintarvikevaaroista, lakisääteisesti seurattavista zoonooseista sekä mahdollistavat nopean reagoinnin terveysvaaratilanteissa
- Eläimet voivat hyvin ja eläinlääkkeiden käyttö on vähäistä
 - Ruokavirasto valvoo eläinten hyvinvointia sekä ohjaa ja tukee kuntia ja kunnaneläinlääkäreitä niiden suorittamassa valvonnassa. Ruokavirasto tekee yhteistyötä elinkeinon ja muiden sidosryhmien kanssa eläinten hyvinvoinnin laiminlyöntien ehkäisemiseksi.
 - Ruokavirasto valvoo eläinten lääkitsemistä ja hallittua mikrobilääkkeiden käyttöä sekä ohjaa ja tukee kuntia ja kunnaneläinlääkäreitä niiden suorittamassa valvonnassa. Ruokavirasto seuraa ja tutkii mikrobilääkeresistenssin esiintymistä ja eläinlajikohtaista mikrobilääkkeiden käyttöä, sekä edistää hallittua lääkkeiden käyttöä eläimille.
- Viennin arvo ja jalostusarvo kasvavat
 - Ruokavirasto edistää uusien vientimarkkinoiden avaamista elintarvikeketjun tuotteille painottaen viennin arvoa ja vietävien tuotteiden jalostusastetta, Ruokavirasto turvaa olemassa olevan viennin jatkumista huolehtimalla osaltaan vientiedellytysten täyttymisestä.
 - Ruokavirasto luo edellytyksiä aktiiviselle vientitoimijoiden verkostoitumiselle, yhteistyölle ja kumppanuuksille.

Taulukko 1. Maa- ja elintarviketalous

Tunnusluku ¹	Toteuma 2023	Toteuma (arvio) 2024	Tavoite 2025–2026	Alustava tavoite 2027–2029
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa)	2 158	2 263	kasvaa	kasvaa
Kotimaisen tuotannon osuus (%) kulutuksesta				
— liha yhteensä (%)	82	83	nykytasoa	nykytasoa
— maitotuotteet yhteensä (%)	73	73	nykytasoa	nykytasoa
— viljat yhteensä (%)	113	(122)	nykytasoa	nykytasoa
— tomaatti (%)	59	(63)	kasvaa	kasvaa
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi)	18 100	(22 500)	kasvaa	kasvaa
Maatilojen keskikoko (ha)	54	44	kasvaa	kasvaa
Maatilojen tuettujen investointien määrä (milj. euroa)	210	358	kasvaa	kasvaa
Maatilojen aloitustukiavustusten määrä (kpl)	220	286	nykytasoa	nykytasoa
Elintarvikealan mikro- ja pienyritysten				
— lukumäärä (kpl)	2 328	(2328)	kasvaa	kasvaa
— tuotannon jalostusarvo (milj. euroa)	695	(695)	kasvaa	kasvaa

¹Tunnuslukujen kuvaukset liitteessä 4.

Taulukko 2. Elintarvikkeiden laatu

Tunnusluku ¹	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025–2026	Alustava tavoite 2027–2029
Raportoidut elintarvikevälikkeiset ruokamyrkytyssepidemiat (kpl)				
– epidemioiden lukumäärä	45	46	alle 45	alle 45
– niissä sairastuneiden määrä (kpl)	1 671	1 569	alle 1 000	alle 1 000
Eläinten hyvinvointivaatimukset täyttävien tilojen osuus otantavalvonnassa tarkastetuista tiloista (%)	73	63	yli 80	yli 80
Vakavien eläintautien esiintyminen (kpl)				
– ihmisen pitämät eläimet (kpl)	71	0	ei tapauksia	ei tapauksia
– luonnonvaraiset eläimet (kpl)	36	1	ei tapauksia	ei tapauksia
Mikrobilääkeresistenssin määrä sioilla ja broilereilla (%)	25	24	vähenee	vähenee

¹Tunnuslukujen kuvaukset liitteessä 4.**2. Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta**

- Maaseutu- ja saaristoalueet ovat hyviä paikkoja elää, asua sekä yrittää monipuolisesti
- Paikallisyhteisöt toimivat aktiivisesti
- Yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeät toiminnot turvataan.
 - Ruokavirasto mahdollistaa osaltaan yhteisen maatalouspolitiikan maaseudun kehittämisen toimien sekä kansallisten toimien tuloksellisella toimeenpanolla maaseudun elinvoimaisuuden vahvistamisen, maaseudun potentiaalin entistä paremman hyödyntämisen sekä yritystoiminnan uudistamisen ja monipuolistamisen sekä maaseutuyhteisöjen vahvistamisen kestäväällä tavalla.
 - Maaseudun yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden (ml. Leader) sekä maatalouden investointi- ja aloitustukien oikea-aikaisen, sääntöjenmukaisen ja tuloksellisen toimeenpanon avulla Ruokavirasto mahdollistaa osaltaan maaseutu- ja saaristoalueiden elinvoiman vahvistamista
 - Ruokavirasto huomioi ja analysoi päätöksenteossaan maaseutuun ja saaristoon kohdistuvia vaikutuksia sekä viestii niistä
 - Ruokavirasto edistää toimeenpanossa alueellista ja paikallista yhteistyötä sekä vahvistaa yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä monipuolisella vuorovaikutuksella, koulutuksilla, ohjeistuksella ja viestinnällä.
 - Ruokavirasto kehittää alkutuotannon huoltovarmuutta sekä varautumista yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ruokavirasto kehittää toiminnan jatkuvuuden hallintaa, riskien- ja poikkeamien hallintaa sekä kyberturvallisuuden hallintaa toimialallaan.

Taulukko 3. Maaseudun kehittämisen tunnusluvut

Tunnusluku ¹	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023
Työllisyysaste yhteensä, %	68,3	65,8	68,4	69,5	68,5
– harvaan asuttu maaseutu	64,3	63,2	66,2	67,2	67,0
– ydinmaaseutu	67,4	66,4	68,9	69,7	68,8
– kaupunkien läheinen maaseutu	71,8	69,8	72,1	73,2	72,4
– kaupungit	68,2	65,3	68,1	69,1	68,1
Vakituisesti maaseutualueilla asuvien ja kesäasukkaiden osuus väestöstä	35,5	35,0	34,3	34,0	33,6

¹Tunnuslukujen kuvaukset liitteessä 4.

3. Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta

- Huipputasoiset hyödynnettävissä olevat tietovarannot houkuttelevat kansainvälisiä investointeja Suomeen
- Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä
 - Ruokavirasto edistää tietovarantojen käyttöä julkistamalla aineistoja tietosuoja vaatimukset ja kriittisten toimintojen haavoittuvuudet huomioiden sekä kehittämällä sähköisiä palveluita sidosryhmien ja hallinnon tarpeet huomioiden
 - Ruokavirasto tuottaa tutkittua tietoa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta keskeisillä osa-alueilla sekä on kansallisesti ja kansainvälisesti verkostoitunut
 - Ruokavirasto varmistaa tietojen turvallisen hyödyntämisen sekä tiedon tehokkaan ja turvallisen edelleen jakamisen eri osapuolille.

3 Tulostavoitteet

MMM:n strategian yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tarkentavia tulostavoitteita tukevat Ruokaviraston toimet.

1. Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa

○ Toimintaympäristö on kilpailukykyinen uusille yrittäjille sekä uudistuvalla ja vastuullisella biotalouden arvoketjulle, ○ Kannattava alkutuotanto luo perustan kotimaiselle ruoantuotannolle	
2026 ²	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2022 (maaseutuohjelma) • Suljetaan maaseutuohjelma Suomen CAP-suunnitelman 2020–2027 (CAP-suunnitelma) toimeenpano • Jatketään digitaalista toimeenpanoa. • Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö Suomen kumppanuussuunnitelman 2028–2034 (kumppanuussuunnitelma) • Osallistutaan uuden kauden valmisteluun tuomalla toimeenpanon näkökulma EU- ja kansalliseen valmisteluun • Selvitetään yhdessä ministeriön kanssa toimeenpanon rahoittamisen vaihtoehtoja Metsäkatoasetus • Varaudutaan asetuksen voimaantuloon Metsänviljelyaineiston tuotannosta ja markkinoinnista annettu lainsäädäntö • Aloitetaan uuden lainsäädännön toimeenpanon valmistelu ja osallistutaan metsänviljelyaineistoa koskevan alemman asteisten EU-säädösten valmisteluun • Julkaistaan metsänviljelyaineiston tuotantoa, kauppaa ja maahantuontia koskevat tilastot vuodesta 2026 lähtien Ruokaviraston Tietolaarialustalla.
2027	CAP-suunnitelman toimeenpano • Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. Kumppanuussuunnitelman suunnittelu • Osallistutaan kumppanuussuunnitelman MMM osuuden valmisteluun yhdessä ministeriön kanssa, • Varmistetaan toimeenpanon käynnistyminen ajallaan
2028	CAP-suunnitelman toimeenpano • Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. Kumppanuussuunnitelman toimeenpano • Käynnistetään toimeenpano.
2029	CAP-suunnitelman toimeenpano • Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. • Valmistellaan sulkemiseen tarvittavat prosessit.

	Kumppanuussuunnitelman toimeenpano Vakiinnutetaan toimeenpano.
	Eläintautitilanne on hallinnassa
2026	- Parannetaan valmiuksia torjua afrikkalaista sikaruttoa ja lintuinfluenssaa tehokkaasti ja selvitetään vaihtoehtoja raatojen hävittämiseksi. Lisätään matkustajille kohdennettua viestintää eläintauteihin, erityisesti afrikkalaiseen sikaruttoon, liittyvistä riskeistä ja tuontirajoituksista. Lisätään metsästäjille kohdennettua viestintää vastaavista riskeistä ja villisikakannan hallinnan tärkeydestä. - Tuetaan kuntia uuden eläinlääkintähuoltolain toimeenpanossa 2026–2027 sekä seurataan ja kehitetään kunnaneläinlääkärien maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuutta - Käynnistetään salmonellarahaston käyttöönoton valmistelu.
2027	Valmistellaan salmonellarahaston käyttöönottoa
2028	Käynnistetään salmonellarahaston toiminta ja sen edellyttämien maksujen perintä.
2029	Vakiinnutetaan salmonellarahaston toiminta ja sen edellyttämät toiminnot
	Kasvintuhoojatilanne on hallinnassa
2026	Vähintään yksi metsien prioriteettituhoojan valmiusharjoitus on pidetty
2027	Vähintään yksi metsien ja/tai kasvihuonetuotannon prioriteettituhoojan valmiusharjoitus on pidetty
2028	Vähintään yksi perunan prioriteettituhoojan valmiusharjoitus on pidetty
2029	Vähintään yksi avomaatuotannon prioriteettituhoojan valmiusharjoitus on pidetty
	Ruoka on turvallista ja terveellistä
2026	- Kehitetään elintarvikkeiden kuntavalvonnan arviointia. - Kehitetään lihentarkastusta mukaan lukien visuaalisen lihentarkastuksen käyttöön ottamisen edellytysten selvittäminen - Selvitetään mahdollisuuksia OIVA-valvonnan keventämiseksi
2027–2029	- Kehitetään elintarvikkeiden kuntavalvonnan arviointia. - Kehitetään lihentarkastusta mukaan lukien visuaalisen lihentarkastuksen käyttöön ottaminen asteittain - Selvitetään mahdollisuuksia OIVA- valvonnan keventämiseen ja tehdään tämän pohjalta tarvittavat muutokset - Vakiinnutetaan häiriönsietokykyä mukainen valvonta.
	Eläimet voivat hyvin ja eläinlääkkeiden käyttö on vähäistä
2026	Eläinten hyvinvointi - Muodostetaan toimintamallit uusien alueellisten jaostojen ja alueiden muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä 2026–2027 - Osallistutaan rekikoirien hyvinvointihankkeeseen.
2026	- Muodostetaan toimintamallit uusien alueellisten jaostojen ja alueiden muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä 2026–2027 - Valmistellaan koiria ja kissoja koskevan uuden lainsäädännön toimeenpano ja tiedotus 2027–2028 - Toimeenpannaan viljeltyjen kalojen hyvinvointiohjelman suositukset
2027–2029	Eläinten lääkitseminen - Tehdään naudoista ESBL-E.coli-seurantaa (2026) - Uuden lääkitsemislainsäädännön toimeenpanon ohjaus (2027) - Toteutetaan mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallinen toimenpideohjelma (NAP-ohjelma) (2027–2029)
2028	- Valmistaudutaan seuraeläinten ja turkiseläinten antibioottien käyttötiedon keruuseen tiedottamalla ja tiedonkeruun sisällön kehittämisellä - Osallistutaan seuraavaa viisivuotiskautta koskevan AMR-NAPin valmisteluun.
2029	Toteutetaan antibioottien käyttötietojen kerääminen kaikkien EU-eläinlääkeasetuksen mukaisten eläinten osalta

	Valmistaudutaan julkaisemaan antibioottien käyttötiedot avoimessa tiedossa.
	Viennin arvo ja jalostusarvo kasvavat
2026–2029	- Avataan uusia vientimarkkinoita potentiaalisille vientituotteille EU:n ulkopuolisiin maihin yrityslähtöiseen elintarvikevientistrategiaan perustuen - Olemassa olevat vientiluvat saadaan pidettyä yllä ja vientimäärät vientilupien mukaisiin maihin nousevat. - Varmistetaan vientiin liittyvien prosessien tehokkuus

2. Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta

	- Maaseutu- ja saaristoalueet ovat hyviä paikkoja elää, asua sekä yrittää monipuolisesti - Paikallisyhteisöt toimivat aktiivisesti - Yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeät toiminnot turvataan
2026 ²	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2022 (maaseutuohjelma) - Suljetaan maaseutuohjelma Suomen CAP-suunnitelman 2020–2027 (CAP-suunnitelma) toimeenpano - Jatketaan digitaalista toimeenpanoa. - Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö Suomen kumppanuussuunnitelman 2028–2034 (kumppanuussuunnitelma) - Osallistutaan uuden kauden valmisteluun tuomalla toimeenpanon näkökulma EU- ja kansalliseen valmisteluun - Selvitetään yhdessä ministeriön kanssa toimeenpanon rahoittamisen vaihtoehtoja
2027	CAP-suunnitelman toimeenpano - Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. Kumppanuussuunnitelman suunnittelu - Osallistutaan kumppanuussuunnitelman MMM osuuden valmisteluun yhdessä ministeriön kanssa, - Varmistetaan toimeenpanon käynnistyminen ajallaan
2028	CAP-suunnitelman toimeenpano - Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. Kumppanuussuunnitelman toimeenpano - Toimeenpano käynnistyy.
2029	CAP-suunnitelman toimeenpano - Varmistetaan varojen tuloksellinen, oikea ja täysimääräinen käyttö. - Valmistellaan sulkemiseen tarvittavat prosessit. Kumppanuussuunnitelman toimeenpano - Vakiinnutetaan toimeenpano

3. Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta

	- Huipputasoiset hyödynnettävissä olevat tietovarannot houkuttelevat kansainvälisiä investointeja Suomeen - Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä
2026	- Parannetaan eläintietovarantojen ajantasaisuutta ja hyödynnettävyyttä. Käynnistetään sikarekisterin uudistus. - Turvataan tehokas ja tietoturvallinen tietopyyntöjen käsittely aiheuttamatta suurta työkuormaa. - Varmistetaan tietoaaineistojen luovutus 3 kuukauden kuluttua toimeksiantopyynnön jättämisestä - Vahvistetaan vaikuttamista Horisontti Euroopan kumppanuusverkostoissa, kuten eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvässä "European Partnership on Animal Health and Welfare, EUPAHW" -kumppanuudessa ja ruokajärjestelmiin liittyvissä "Future FoodS"- ja "Agriculture of Data" -kumppanuuksissa. (2026–2029)

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Ruokavirasto kehittää toiminnallista tehokkuuttaan MMM:n strategisten tavoitteiden ja viraston omien kehittämistarpeiden mukaisesti.

MMM:n strategiaan kirjatut hallinnonalan toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet:

- 1. Toiminta on ennakoivaa ja vastuullista sekä toimintaprosessit ja resurssien käyttö ovat tehokkaita**
- 2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on korkealaatuista ja sen tulokset välittyvät tehokkaasti päätöksenteon, elinkeinojen ja kansalaisyhteiskunnan hyödynnettäviksi.**

Laitoksen tutkimusosaamista kytetään monitieteisiin konsortioihin temaattisesti kohdennetuissa rahoitushauissa (esim. Strategisen tutkimuksen neuvoston, Suomen Akatemian ja Business Finlandin temaattiset ohjelmat). Hyödynnetään EU:n tutkimusrahoitusta oman toimialan osaamisen vahvistamiseksi ja osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Horisontti Eurooppa –ohjelman kumppanuuksiin sekä muihin soveltuviin EU-ohjelmiin.

- 3. Digitaaliset ratkaisut ovat kustannustehokkaita, turvallisia, hyvin käytettäviä ja niissä hyödynnetään laajasti valtion yhteisiä palveluita**

MMM teettää yhteistyössä Ruokaviraston kanssa viraston toiminnan ohjauksen ja digitaalisen kehittämisen/tietojärjestelmien ulkopuolisen arvioinnin, jonka toteutukseen virasto omalta osaltaan osallistuu.

- 4. Häiriötilanteisiin varaudutaan kattavalla riskien hallinnalla sekä kehittämällä jatkuvuudenhallintaa ja vahvistamalla selviytymis- ja palautumiskykyä**

- 5. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista**

Ruokavirasto saattaa päätökseen virastoon vuoden 2026 alussa siirtyneiden ympäristöterveydenhuollon tehtävien johdosta tarvittavat muutokset.

Taulukko 4. Päätoimintojen kustannukset, tuotot ja henkilötyövuodet

	Toteuma 2024			Arvio 2025			Tavoite 2026		
	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Maatalous	20 078	6 529	156	22 579	1 573	147	21 262	5 910	145
Maaseudun kehittäminen	9 946	5 326	77	10 416	3 817	76	10 078	4 821	71
Metsätalous	712	10	9	1 001	60	6	2 028	9	10
Elinkeinokala-, riista- ja porotalous	665	111	7	666	46	8	672	100	6
Elintarviketurvallisuus, josta	36 821	16 892	351	36 954	19 069	338	37 375	15 290	336
—valvonta	26 738	16 261	245	26 851	18 013	235	27 122	14 719	237
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	10 083	631	106	10 103	1 056	103	10 253	571	99
Eläinten terveys ja hyvinvointi, josta	27 002	5 789	228	29 795	8 631	219	30 016	5 239	312
—valvonta	13 065	4 887	95	14 964	7 410	95	15 090	4 423	190
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	13 937	902	133	14 831	1 221	124	14 926	816	122
Kasvintuotanto ja kasvinterveys, josta	11 419	4 436	114	12 159	4 705	109	11 624	4 015	106
—valvonta	7 536	3 045	71	7 944	3 148	68	7 654	2 756	66
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	3 883	1 391	43	4 215	1 557	41	3 970	1 259	40
Tutkimustoiminta	1 607	602	12	4 000	971	18	4 020	2 000	13
Ulkoiset IT-palvelut	3 407	3 400	16	3 300	3 317	29	3 331	3 300	20
Yhteensä ¹	111 657	43 095	970	120 870	42 189	950	120 406	40 684	1 019

¹Ei sisällä elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoa**Taulukko 5. Maatalouden ja maaseudun kehittämiseen, laadunhallintaan ja viestintään liittyvät tunnusluvut sekä palvelusopimusten ja ulkopuolisen hankerahoituksen toteuma**

Tunnusluku	Toteuma 2024	Arvio 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Maatalous ja maaseudun kehittäminen						
Sähköinen tukihakuprosentti						
- Yritys-, hanke- ja rakennetuet	99	100	100	100	100	100
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen sidonnat ja maksut						
CAP-ohjelmakausi 2023–2027						
Sidontaprosentti	32	60	80	100		
Maksuprosentti sidonnoista	35	40	60	80	90	100
Laadunhallinta ja sen kehitys						
Asiakkaiden palvelukokemus	3,22	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Palvelusopimusten toteuma (%) ¹	100	98	98	98	98	98
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ²					-	-
- Ruokavirasto.fi	99,9	98	98	98	98	98
- Eläinrekisteri	99,9	98	98	98	98	98
- Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri	99,9	98	98	98	98	98
- Oiva	100	98	98	98	98	98

- Ilppa	99,7	98	98	98	98	98
- Vipu	99,9	98	98	98	98	98
- Hyrrä	99,6	98	98	98	98	98
- Touko	99,9	98	98	98	98	98

Hankehakemukset						
Yhteisrahoitteiset/ulkopuolisen rahoituksen tutkimus- ja kehittämishankehakemukset (kpl)	34	30	35	35	35	35
- joista hyväksytyt rahoituspäätökset (kpl)	14	12	15	15	15	15
- joista hyväksytyt EU-rahoitetut kansainväliset hankkeet (kpl)	9	8	10	10	10	10
EU:lta saatavan rahoituksen määrä (milj. euroa)	0,8	1,1	1,4	1,4	1,4	1,4

Viestintään liittyviä tunnuslukuja						
Työyhteisön vuorovaikutus (HenkilöstöBaro)	n/a	3,07	3,08	3,09	3,09	3,1
Ruokavirasto.fi-sivusto						
- Saavutettavuusarvosana (max 100)	84	85	85	85	85	85
- Sivustolla kävijä saa tarvitsemansa tiedon kokonaan tai osittain ³	69	70	70	71	72	73

1 Ulkoisten asiakasvirastojen palvelusopimuksissa suunniteltu Ruokaviraston tuottama htv-määrä verrattuna toteumaan

2 Sähköisten palvelujen häiriöttömyys. Tarkoitetaan taulukossa lueteltujen sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaikaa suhteessa tavoiteltuun 24/7 käytössä oloaikaan (%). Tekniseen käytössä oloaikaan ei sisälly joka yö tapahtuvaa järjestelmien uudelleen käynnistyksistä aiheutuvaa katkoaikaa. Teknistä tukea tarjotaan normaalin työajan puitteissa.

3 Prosenttiosuus niistä kävijöistä, jotka ovat vastanneet sisältösiivulla olevaan kyselyyn.

Taulukko 6. Toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja niiden kehitykseen liittyvät tunnusluvut

Tunnusluku	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Tavoite (arvio) 2026	Tavoite (arvio) 2027	Tavoite (arvio) 2028	Tavoite (arvio) 2029
Kokonaistuottavuus (taloudellisuusindeksi)	92,4	100	100,5	101	101,5	102
Työn tuottavuus (tuottavuusindeksi)	95,9	100	100,5	101	101,5	102
Maatalous (htv)	156	147	(145)	(144)	(142)	(141)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	109	108	(107)	(106)	(104)	(104)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	47	39	(38)	(38)	(38)	(37)
Maaseudun kehittäminen (htv)	63	62	(57)	(56)	(56)	(55)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	55	54	(49)	(48)	(48)	(47)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	8	8	(8)	(8)	(8)	(8)
Maaseutuverkostoyhteistyö (htv)	14	14	(14)	(14)	(14)	(14)
Metsätalous (htv)	9	10	(10)	(10)	(10)	(10)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	1	3	(3)	(3)	(3)	(3)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	8	7	(7)	(7)	(7)	(7)
Elinkeinokala-, riista- ja porotalous (htv)	8	8	(6)	(6)	(6)	(6)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	5	5	(4)	(4)	(4)	(4)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	3	3	(2)	(2)	(2)	(2)

Elintarviketurvallisuus						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	164 764	150 000	(160 000)	(160 000)	(160 000)	(160 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	86	86	(86)	(85)	(84)	(83)
<i>Valvonnan toimenpiteet (kpl)</i>		3 300	(3 300)	(3 300)	(3 300)	(3 300)
- Rehualan toimijoiden valvonta	4 159	1 400	(1 400)	(1 400)	(1 400)	(1 400)
- Luonnonmukainen tuotanto	1 977	1 900	(1 900)	(1 900)	(1 900)	(1 900)
Lihantarkastus (1 000 kg)	394 000	380 000	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)
Eläinten terveys ja hyvinvointi						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	142 804	200 000	(200 000)	(200 000)	(200 000)	(200 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	55	55	(55)	(54)	(53)	(52)
<i>Valvonnan toimenpiteet</i>		1 300	(1 300)	(1 300)	(1 300)	1 300
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus (lkm)	1 330	1 300	(1 300)	(1 300)	(1 300)	(1 300)
Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys						
Laboratoriotutkimukset (kpl)	43 700	51 200	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	41	41	(41)	(41)	(40)	(40)
<i>Valvonnan toimenpiteet (kpl)</i>	17 423	17 500	(17 980)	(17 980)	(17 980)	(17 980)
- Lannoitevalmisteet	287	300	(300)	(300)	(300)	(300)
- Siementuotanto	15 600	16 000	(16 000)	(16 000)	(16 000)	(16 000)
- Kasvinterveys, metsänviljelyaineiston taimitarhat ja varastot	1 536	1 200	(1 680)	(1 680)	(1 680)	(1 680)
- Kasvinterveys, vientitodistukset		10 000	(10 000)	(10 000)	(10 000)	(10 000)
Tieteellinen tutkimus						
Tieteelliset referoidut julkaisut (kpl)	45	32	(35)	(40)	(40)	(40)
Muut julkaisut (sis. muut tieteelliset julkaisut, ammattiyhteisölle ja suurelle yleisölle suunnatut julkaisut)						
Muut julkaisut (kpl)	37	28	(35)	(35)	(35)	(35)
Avoimesti saatavilla olevien (OA) julkaisujen osuus (%)	92	90	(90)	(90)	(90)	(90)
Ulkoiset IT-palvelut (htv)¹	16	20	(29)	(29)	(29)	(29)

¹Ulkoisen IT:n työaika kohdennettiin tukitoiminnoille (ydintoimintojen tietojärjestelmät) v. 2024–2025. Vuodesta 2026 alkaen kohdennetaan ulkoisen IT:n toiminnolle.

4 Voimavarojen hallinta

MMM:n strategiaan kirjatut hallinnonalan voimavarojen hallinnan tavoitteet:

1. Henkilöstö on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin
2. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty
3. Toimitilahallinta ja toimipaikkaverkko sekä hankintatoimi ovat tehokkaita ja tukevat kestävyyttä

Taulukko 7. Henkilöstön rakennetta, hyvinvointi ja osaamista sekä toimitilatehokkuutta koskevat tunnusluvut

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilöstön rakenne						
Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta	976	950	1 025	1 025	1 025	1 025
- toimintamenomomentilta palkatut ¹	976	950	1 025	1 025	1 025	1 025
Muilta TA-momenteilta palkattu	0	0	0	0	0	0
Osa-aikaisen henkilöstön osuus (%) ²	5	5	5	5	5	5
Hyvinvointi ja osaaminen						
Kokonaistyytyväisyys-indeksi		2,92	3	3	3	3
Johtaminen -indeksi		2,85	3	3	3	3
Sairauspoissaolot, tpv/htv	10,2	8	7	7	7	7
Strateginen henkilöstösuunnitelma (itsearviointi asteikolla 1–5) ³	4	3	4	5	5	5
Muut						
Toimitilatehokkuus, toimisto ⁴	15	15	15	7	7	7

¹ Teknisen avun suunnitellut htv:t vuosina 2024–2029: vuonna 2024 toteuma 48 htv, vuonna 2025 arvio 57 htv, vuonna 2026 alustava tavoite 42 htv, vuonna 2027 alustava tavoite 40 htv, vuonna 2028 alustava tavoite 40 htv ja vuonna 2029 alustava tavoite 19 htv. Sisältää myös Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston.

² Osuudet aktiivisista sopimuksista.

³ Arviointiskaala: 5 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista sekä osa johtamisprosesseja toimien johdon käytännön työkaluna toiminnan suunnittelussa; 4 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista; 3 = viraston henkilöstösuunnittelu on strategista; 2 = virastolla on henkilöstösuunnitelma; 1 = virastolla ei ole henkilöstösuunnitelmaa

⁴ Neliometriä/htv

Taulukko 8. Toiminnan rahoitus

Viraston toimintamenomomentti 30.20.01 (1 000 euroa)

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
siirtynyt edelliseltä vuodelta	9 145	12 612	8 889	6 342	3 539	4 507
TA ja LTAT/kehys	79 626	79 367	80 440	77 308	77 947	77 327
käytettävissä oleva rahoitus	88 771	91 979	89 329	83 650	81 486	81 834
menot	117 589	127 917	122 818	120 408	116 017	111 414
tulot	41 431	44 827	39 831	40 297	39 038	37 077
nettomenot	76 158	83 090	82 987	80 111	76 979	74 337
siirtyy seuraavalle vuodelle	12 613	8 889	6 342	3 539	4 507	7 497

Taulukko 9. Tulojen ja menojen erittely (1 000 euroa)

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilöstökulut	69 835	72 058	76 752	76 397	75 248	72 494
Toimitilavuokrakulut	8 157	8 015	7 655	7 601	6 495	6 489
Palvelujen ostokulut	24 747	30 615	25 906	24 848	23 352	22 644
Muut kulut	4 923	5 229	4 883	4 740	4 601	4 466
Investointimenot ¹	9 927	12 000	7 622	6 822	6 321	5 321
Bruttomenot	117 589	127 917	122 818	120 408	116 017	111 414
Maksullisen toiminnan tuotot	25 812	30 351	31 042	31 663	32 296	32 942
Muut tuotot	15 618	14 476	8 789	8 634	6 741	4 135
Bruttotulot	41 430	44 827	39 831	40 297	39 037	37 077
Nettokäyttö/-käyttöarvo	76 159	83 090	82 987	80 111	76 980	74 337
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	9 145	12 612	8 889	6 342	3 539	4 506
TP/TA/TAE	79 626	79 367	80 440	77 308	77 947	77 327
Käytettävissä yhteensä	88 771	91 979	89 329	83 650	81 486	81 833
Siirtyy seuraavalle vuodelle (arvio)	12 612	8 889	6 342	3 539	4 506	7 496

¹ Sisältää myös Investointeihin käytettävissä olleen VM:n Tuottavuuden edistäminen -momentin 28.70.20

Taulukko 10. Maksullinen ja yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 euroa)

	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	22 484	23 025	24 551	25 042	25 543	26 054
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteiskust.)	23 857	23 800	25 951	25 000	25 500	26 000
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 373	-775	-1 400	42	43	54
- Kustannusvastaavuus, %	94	97	95	100	100	100
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	3 443	3 955	4 050	4 090	4 120	4 150
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteiskust.)	6 233	4 766	4 880	4 850	4 800	4 750
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 790	-811	-830	-760	-680	-600
Kustannusvastaavuus, %	55	83	83	84	86	87
Hintatuki	800	800	800	800	800	800
- Kustannusvastaavuus, %	68	100	99	101	103	104
Yhteisrahoitteinen toiminta	-	-	-	-	-	-
- Tuotot yhteensä, josta	1 209	1 600	2 000	2 000	2 000	2 000
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	347	400	550	550	550	550
- EU:lta saatava rahoitus	786	1 100	1 400	1 400	1 400	1 400
- muu valtiontalouden ulkop. rahoitus	76	100	50	50	50	50
- Kokonaiskustannukset	2 367	3 200	4 000	4 000	4 000	4 000
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-1 158	-1 600	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
- Kustannusvastaavuus, %	51	50	50	50	50	50

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Ruokaviraston toimittaa ministeriölle vuoden 2026 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin 31.8.2026 mennessä. Merkittävien poikkeamien osalta Ruokaviraston tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2027 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Helsingissä 13. päivänä tammikuuta 2026

Kansliapäällikkö Pekka Pesonen
Maa- ja metsätalousministeriön puolesta

Pääjohtaja Leena Räsänen
Ruokaviraston puolesta

6 Liitteet

Liite 1 Toimintaympäristön kuvaus

Ilmastomuutos, luonnon monimuotoisuus, puhtaan veden ja maaperän saatavuus

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Ilmastomuutos	Mahdollisuudet - Suomen tuotanto-olosuhteet, puhdas vesi, maaperän kunto sekä ilmasto -olosuhteet tarjoavat mahdollisuuksia ruoantuotannon lisäämiselle, tuotantosuuntien muutoksille ja viennin kasvattamiselle. Hyvä yhteiskuntarauha tukee tätä. - Toimialalla on potentiaalia vihreän siirtymän yritystoimintaan, hiilensidontaan ym., jopa uusintavaan toimintaan.
Luonnon monimuotoisuuden väheneminen	Edellytykset - Onnistuminen edellyttää sään ääri -ilmiöihin sopeutumista, muutoskyvykkyyttä monista syistä (uudet taudit, lajikkeet, seuranta ja tutkimusmenetelmät, kiertotalous, kastelun riskit, tuotantotavat, ruoankäyttötavat, maahanmuuttajat, tukimuotojen muutokset, tekoälyn käyttötavat, uudet vientimaat, yhteistyökuviot, tuotannon skaalaamisen ympäristöhaitat) ja tuotantopanosten saatavuuden varmistamista (mm. siementen, lannoitteiden, polttoaineen saatavuudesta). - Tähän tarvitaan ennakoitukykyä, yritysten ja viranomaisen osaamisen vahvistamista sekä yhteistyön lisäämistä. Innovatiiviset ja uutta luovat ihmiset ovat usein nopeita, jolloin viranomaisen ketteryyttä haastetaan. - Toiminnan dynaamisen riskiperusteisuuden kehittäminen edelleen sekä yhteisen riskikäsityksen vahvistaminen, jotta voidaan tunnistaa ne kokonaisuudet, joihin resursseja tulisi suunnata. - Sääntely ja byrokratia lisääntynee, kun ilmastomuutosta ja luontokatoa yritetään ehkäistä. Lisääntyneen sääntelyn yksinkertainen toimeenpano tullee korostumaan. - Tulee olla valmius tunnistaa uusia taudinaiheuttajia, tarvitaan uusia menetelmiä ja osaamisen jatkuvaa päivittämistä. Sama pätee myös esimerkiksi uusiin kasvilajikkeisiin ja niiden valvontaan ja hyväksyntään. - Metsäkatko ja metsäkadon hallinta.
Puhtaan veden ja maaperän saatavuus	
(Megatrendi: Luonnon kantokyky murenee)	

Äkilliset kriisit ja tilanteet, huoltovarmuus ja ruokaturva

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Äkilliset kriisit ja tilanteet, huoltovarmuus ja ruokaturva	Mahdollisuudet - Virastolla on hyvä riskienhallintakyky ja kriisit ovat vahvistaneet varautumiskykyä. - Vahvaa ja luotettavaa brandiä ja asiantuntijuutta hyödyntämällä pysymme keskeisessä roolissa erilaisissa huoltovarmuutta ja ruokaturvaa koskevilla kriiseissä. - Voimme tarjota osaamista ja tukea muille viranomaisille kriisi- tai häiriötilanteissa. Myös yritysten kriisitukien kanavoitinta kauttamme sekä muu tukeminen kriisien uuvuttaessa voi tulla kyseeseen. - Virastolla on potentiaalia edistää omavaraisuutta ruoka-alalla ja energiataloudessa. Myös tuotantopanosten laadun ja saatavuuden varmistamiseen tarvitaan viraston osaamista. - Huoltovarmuutta parantavat uudenlaiset yritystoiminta ja tuotantosuuntien muutokset tarvitsevat tukea ja lainsäädäntöosaamistamme. Ohjaus- ja neuvontatarve kasvaa, kun innovatiivisuus teknologioissa, kiertotaloudessa, kestävien ratkaisujen innovoinnissa sekä elintarvikkeiden kehittämisessä lisääntyy. - Maankäyttö – peltojen käyttö ruoantuotantoon tai muuhun toimintaan (esimerkiksi aurinkopaneelipelot) - NATO ja siviilipuolustukseen liittyvä infran turvaamista tulee edistää, puolustuksen 5 % osuus bkt:stä sisältää myös "pehmeitä" keinoja.
(Megatrendi: Hyvinvoinnin haasteet kasvavat)	Edellytykset - Rahoituksen varmistaminen, EU-budjetin tulevat mahdolliset muutokset, kansalliset panostukset puolustukseen. Uusia rahoitusmahdollisuuksia Ruokaviraston toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämiseen tulee tarkastella. - Tulevaan EU-rahoituskauden lainsäädäntökehikoon sopeutuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä sidosryhmien ja MMM:n kanssa sekä toimeenpanon riittävää resursointia. - Hyvän kansallisen ja kansainvälisen sidosryhmäyhteistyön ja verkostojen sekä nopean reagoitavuuden ylläpito. - Suunnitelma siitä, miten turvataan resurssit, jos tulee useita kriisejä, jotka vaativat samaa osaamista ja muita kyvykkyyksiä. - Palautuminen kriiseistä sekä paluu tulisiin tehtäviin ja kehittämistyöhön on tärkeää, jotta uudistumiskyky ei heikenny. - Huoltovarmuuden koordinaatiota tulisi parantaa. - Ulkomaisten omistuksen vaikutus ruokaketjun toimintaan tunnistettava. - Ennakoitukyvykkyyden vahvistaminen. - Tarvitaan viestintäosaamista ja muutosjohtamisen osaamista, jotta Ruokavirastossa voidaan reagoida Ruokavirastoon vaikuttaviin muutoksiin. - Siemenet ja kasvinjalostus ovat oleellisia huoltovarmuuden näkökulmasta.

Turvallisuusympäristön muutokset

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Turvallisuusympäristön muutokset (Megatrendit: Luonnon kantokyky murenee; Demokratian kamppailu kovenee; Kilpailu digivallasta kiihtyy)	Mahdollisuudet - Kriisitilanteissa asiantuntemuksen arvo kasvaa, viraston viestintää seurataan ja siihen luotetaan. Viraston asiantuntemuksella on kysyntää ainakin seuraavissa turvallisuusympäristöön liittyvissä asioissa: - Venäjän viennin tilalle haetaan uusia vientimaita, ja virasto voi edistää sitä. - Kyberhyökkäykset ym. häirintä voivat huonontaa tiedon saatavuutta ja laatua, jolloin viestinnän ja ohjauksen tarve voimistuu huomattavasti. - Maahanmuuton laajentumisen mahdollisuus kriisien seurauksena, millä voi olla vaikutuksia ruoankäyttöön, työvoiman saatavuuteen, erilaisiin tauteihin, antibioottiresistenssiin jne. - Geopoliittisten tilanteiden ja niiden vaikutusten seuraaminen sekä reagointi ruokaturvan kannalta merkityksellisiin asioihin (Venäjän-Ukrainan sota, mahdollinen vallanvaihdos/kaos Venäjällä, Ukrainan liittyminen EU:iin, Kiinan kasvava rooli esimerkiksi arktisella alueella ja Afrikassa, USA:n nykyisen hallinnon tempoileva politiikka) - Ruoantuotannon omavaraisuuden, tuotantopanosten saatavuuden ja logistiikan parantaminen voivat edellyttää yritysten neuvontaa, ohjeistusta, poikkeuslupia, kriisitukia jne. sekä esim. tuontiruuan turvallisuuden ja aitouden varmentamista. - Tuotantoketjujen ja -suuntien muutokset voivat lisätä riskejä ja neuvonnan tarvetta. Edellytykset - Ennakointikyvykkyyden kehittäminen sekä vahvuksien ja haavoittuvuuksien arviointi on välttämätöntä. - Saatavuusongelmien, sabotaasin, maaperän ja ympäristön saastuminen, tietosuoja- kyber- ym. -hyökkäysten ja muiden häiriöiden varalta on toimintamallien ja suunnitelmien oltava käytössä. Tutkimusyhteistyön lisääminen, tarvitaan kyvykkyyttä tuottaa, analysoida ja viestiä oikeaa luotettavaa tietoa. - Kykymme viestiä viraston merkityksestä kriiseissä ja resurssitaistelussa tulisi vahvistaa. - Uusien rahoitusmahdollisuuksien tarkastelu oman suorituskyvyn turvaamiseen. - Viranomais- ja laboratoriotuotannon resilienssin parantaminen (esim. labora-analytiikan hajauttaminen) - Lainsäädäntökehikon tulevat muutokset esimerkiksi EU:n laajenemisen ja Kiinan maailmanpoliittisen roolin lisääntymisen vuoksi ja näiden huomioiminen Ruokaviraston toiminnassa. - Varautuminen tahalliseen vihamieliseen vaikuttamiseen – hybridi-vaikuttaminen, CBRNE. - Varautuminen ja reagointi ilmapuolustuksen häirintään – peltolohkokäsitelien oikeellisuus ja rahoituskorjausriskien minimointi. - Tuotannon keskittymisen ja paikkatiedon laajan avoimuuden haasteisiin varautuminen.

Talouden tilanne

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Talouden tilanne (Megatrendit: Talouden perusta rakoilee)	Mahdollisuudet - Talouden rakenteen muuttaminen terveemmäksi. - Toiminnan kehittäminen on välttämätöntä, jolloin yhteistyötä virastotasolla ja verkostoissa on lisättävä, uusia rahoitusmahdollisuuksia hyödynnettävä ja palvelutuotantoa on suunniteltava siten, että yhteiskunnan kannalta kriittisimmät palvelut voidaan tuottaa luotettavasti ja tarkistetaan hinnoittelua kustannuksia vastaavaksi. - Ruoka-alalla on kasvupotentiaalia, jonka saattamisessa kukoistukseen virasto voi olla apuna. - Resurssien vähetessä on valittava, mihin fokusoida ainakin ruoan laadun turvaamiseen, kasvi- eläintautien ennaltaehkäisyä ja hoitoon sekä tukien maksuun. Edellytykset - EU:n rahoituskauden vaihtumisen mukanaan tuomat muutosvaatimukset toimintaan, tietojärjestelmiin ja rahoitukseen. Tulevaan rahoituskauden lainsäädäntökehikoon sopeutuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä sidosryhmien ja MMM:n kanssa sekä toimeenpanon riittävää seurainta. - On huolehdittava, ettei tehtäviä karsittaessa jää palvelutuotantoon aukkoja Suomen palvelukartalle ja ettei karsimisesta kukaan korvaamatonta häitää (esim. tauti- ym. seurantaan). Palveluiden uudelleen pystyttäminen on usein kallista. - Priorisoinnin merkitys korostuu ja viestintä priorisoitavista tehtävistä ja palveluista on oleellista. Priorisoinnista tulee tehtävä. - Palvelutason muutoksista on informoitava asiakkaita (hintojen nousu, palvelujonot, vastausajat, usein kysytyt kysymykset) ja neuvontatavat, ajantasaisen tiedon saanti, tukimaksujen häiriöt, luvat, rekisteröinnit, sertifiointit, laboratoriotulokset, tarkastuspalvelut). - Palveluiden karsimisen seurauksista ja korvaavista palveluista pitää aktiivisesti kertoa päätöksentekijöille ja kansalaisille. - Henkilöstön osaamisen turvaaminen ja motivaation ylläpito vaativat erityishuomiota resurssien vähetessä. - Asiakkaiden oikeusturvan ja yhdenmukaisen kohtelun turvaaminen, vaikka resurssien vähetessä tähän liittyy riskejä. - Tulee huolehtia riittävästä dokumentoinnista ja osaamisen siirrosta, jotta aiemmin tehty työ ei mene hukkaan. - Talouskurimuksen riskiä laajemmin yhteiskunnassa on tarkasteltava ruokaturvan kannalta (ruoan hinnan nousun vaikutukset ruokaturvaan ja ruoankäyttöön, ruoan ja tuotantopanosten saantiongelmien, rauhattomuus, näköalattomuus, polarisoituminen, viljelijöiden tulojen väheneminen). - Koulutus, tutkimus ja aidot uudet innovaatiot ovat tärkeitä pitkäjänteisellä tavoitteella tulevan kestävä kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Suomen tulevan kasvupotentiaalin kannalta TKtoiminnan vahvistaminen on ensiarvoisen tärkeää. - Komission tulevan rahoituskauden muutoksia tulee huomioida mahdollisimman aikaisessa vaiheessa Ruokaviraston toiminnassa. - Talouden kiristytessä kuluttajat siirtyvät kohti edullisempia vaihtoehtoja (esim. private label –tuotteet) ruokakaupoissa. Tämä johtaa siihen, että kotimaisuus ei ole enää niin tärkeä sisällöllisesti tai markkinointikeinona ruokaketjussa.

Ihmisten arvojen ja asenteiden muutos

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Ihmisten arvojen ja asenteiden muutos (Megatrendi: Demokratian kamppailu kovenee)	Mahdollisuudet - Maaseudun merkitys hyvinvoinnin lähteenä kasvaa palkka yrittäjä, asua ja virkistystä. - Hallinto voi tuoda esille maaseudun mahdollisuuksia Suomi maaseudun kehittämisen suurvalta EU:ssa. - Kiinnostus kotimaiseen, puhtaaseen ja terveelliseen ruokaan, eläinten hyvinvointiin, antibioottiresistenssiin jne. lisääntyvät viraston osaamiselle on kysyntää. - Kestävä kehitys ja kestävät ratkaisut viraston henkilöstöhallintoon ja johtamiseen (sosiaalinen vastuullisuus selkeässä ns. asetuksessa). - Arvojen vaikutus mm. vihreään siirtymään vahvistuu, mikäli luottamus, tasevo, globaali yhteisvastuullisuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus voimistuvat. Toisaalta on mahdollista, että skeptisyys, epäluottamus ja epäoikeudenmukaisuuden kokemukset heikentävät luottamusta esintä laitoiksi ja erilaiset ryhmät ja liikkeet pyrkivät erillisinä ratkaisemaan isoja ongelmia. Mis- ja disinformaatio voivat lisääntyä. Edellytykset - Käyttäytymistieteiden ymmärtäminen, osaaminen ja hyödyntäminen. - Sosiaalisen kestävyuden huomioiminen toiminnassa. - Nuorten tuottajien ja kuluttajien näkemysten kuuleminen on avainasemassa maatalouden tulevaisuuden kannalta. - Häirinnän ja valeinformaation takia on viestinnässä oltava valppaana. - Oikean, luotettavan (ml. tieteellisen) tiedon tuottaminen, analysointi ja viestiminen lisäävät luottamusta virastoon. - Yhteisten arvojen vaaliminen vahvistaa toimintakulttuuria, kehittää yhteisöllisyyttä, voimistaa halua ymmärtää ja auttaa toista ja asiakkaita. - On tunnistettava erilaisia suhtautumistapoja ja käsityksiä sekä pyrittävä ylläpitämään yhteistä (tieteeseen nojaavaa) totuudenkäsitystä, luottamusta ja yhdenvertaisuutta. - Viestintää ja palveluita tulee eriyttää eri ihmisryhmien ja yritysten tarpeiden näkökulmasta, jotta viestinnällä olisi onnistuneita mahdollisuuksia ja jotta palvelut tavoittaisivat oikeat kohderyhmät. - Jos sääntöjen noudattaminen heikkenee, niin miten turvataan omavalvonnan toteutumisen edellytykset? - Väestörakenteen muutoksen huomioiminen ruokajärjestelmän kestävytydessä.

Digitalisaatio, data, tekoäly ja teknologia

Priorisoitu muutosvoima	Arvio keskeisistä muutoksista viraston toimintaan (mahdollisuudet /haasteet)
Digitalisaatio, data, tekoäly ja teknologia (Megatrendi: Kilpailu digivallasta kiihtyy)	Mahdollisuudet - Tekoälyä on mahdollista hyödyntää useissa eri toiminnoissa tai palveluissa Ruokavirastossa. Tarvitaan panostuksia tekoälyn käyttöön tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen. - Digitalisaatiolla ja tekoälyn hyödyntämisellä on mahdollisuus saavuttaa kustannussäästöjä. Tekoälyn sääntely täytyy huomioida esimerkiksi tietosuojan näkökulmasta. - Hallinnollisen taakan keventäminen kehittyneellä datan käsittelyllä ja tekoälyllä. Edellytykset - Tarvitaan tiedon kokonaishallintaan, tiedon jalostamiseen ja yhteiskäyttöön panostamista, jotta voidaan tunnistaa eri ilmiöiden vaikutuksia paremmin ruokajärjestelmään ja jotta tietoa voidaan hyödyntää entistä paremmin päätöksenteon tukena. - Monikielisuuden ja saavutettavuuden huomioiminen (digitaalisissa) palveluissa. - Miten tietoa ja ymmärrystä pystyttäisiin vahvemmin tuottamaan, jakamaan ja tukemaan tietoa käyttäviä toimijoita. - Hallinnollinen sääntely/riskiperusteisuuden edelleen kasvattaminen, esim. hyöty/haitta tai laajemminkin kokonaisvaltaisuus (myös kiertotaloudessa). - Viestintä ja viestinnän keinot. - Valvonnan haasteet/kyvykkyydet; Uudet teknologiat (mm. dronet) yms. hyvässä ja pahassa. - Kyberhyökkäykset ym. häirintä voivat huonontaa tiedon saatavuutta ja laatua, jolloin viestinnän ja ohjauksen tarve voimistuu huomattavasti. - Robotit – miten näiden yleistymisen vaikuttaa Ruokaviraston toimialaan? - Valmiudet säädöspohjan luomiselle ja määrärahaa kehittyneiden tekoälymenetelmien käytölle.

Liite 2 Kansainvälisen toiminnan kuvaus

Eurooppalainen yhteistyö ja EU-rahoitus

Laajennamme rooliaamme merkittävässä EU-hankkeissa ja Horisontti Eurooppa-kumppanuuksissa ja edistämme alamme kansainvälistä julkaisutoimintaa ja vaikuttavuutta. Vahvistamme EU:n yhteiseen terveyteen liittyvää yhteistyötä Euroopan One Health -yhdistyksessä (EOHA) sekä osallistumalla yhdistyksen projekteihin ja aloitteisiin (mm. "One Health Strengthening Europe, OHSE").

Toimimme Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) kansallisena yhteistyöpisteenä, koordinoimme EFSA:n ja EU-jäsenmaiden, Norjan sekä Islannin välistä yhteistoimintaa ja tieteellistä tiedonvaihtoa, keskittyen riskinarviointiin. Lisäksi Ruokavirasto osallistuu lähes kaikkien EFSA:n tiedeverkostojen toimintaan ja osallistuu EFSA:n rahoitushakuihin mahdollisuuksien mukaan.

Pohjoismainen yhteistyö ja varautuminen

Ruokaviraston Nordic-Baltic-yhteistyö keskittyy elintarviketurvallisuuden, kasvinterveyden, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kestäväen ruokajärjestelmän kehittämiseen. Se sisältää menetelmästandardoinnin, riskinarvioinnin ja viranomaisyhteistyön Pohjoismaiden ja Baltian maiden välillä. Tavoitteena on vahvistaa alueellista ruokaturvaa ja edistää EU:n sekä kansainvälisiä kestäväen kehityksen tavoitteita.

Ruokaviraston edustajat osallistuvat Pohjoismaisiin yhteistyöryhmiin aktiivisesti, ja vuoden 2026 alussa järjestetään mm. juristiseminaari Suomessa.

Ruokavirasto on vahvasti mukana komission RescEU-toiminnassa, jonka tarkoituksena on hallita nousevia uhkia ja suojella kansalaisia.

EU:n maksajavirastotehtävät

Ruokavirasto toimii EU:n maksajavirastona, joka hallinnoi yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia viljelijä-, maaseudun kehittämis- ja markkinatukia, ja edistää viennin toimintaedellytyksiä käsittelemällä kansainvälisiä vienti-/tuontitodistuksia. EU:n maksajavirastot pitävät yhteyttä säännöllisin läsnätapaamisin. Myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa yhteisiä tapaamisia. Ruokavirasto koordinoi EU- ja valtionavustuksia ruokaketjun kehittämiseen ja älymaatalousteknologioihin.

Ruokavirasto osallistuu Euroopan komission viralliseen auditointiohjelmaan (kytketty direktiiviin EU 2017/625), koordinoi kansallisten auditointien toteutusta elinvoimakeskusten ja kuntien kanssa.

Vertailulaboratoriotoiminta

Virasto toimii vertailulaboratoriona sekä EU- että WHO-standardien mukaan ja osallistuu kansainväliseen vertailulaboratoriotoimintaan

Liite 3 Tutkimustoiminnan kuvaus

Ruokaviraston tutkimustoiminnan tavoitteena on tehdä korkeatasoista tutkimusta alueilla, jotka ovat viraston strategisten tavoitteiden mukaisia. [Ruokaviraston tutkimusohjelmassa 2025–2028](#) määritellään viraston yleiset tutkimustoimintaan ja sen tukitoimintaan liittyvät periaatteet sekä strategiset sisältöpainopistealueet.

[Ruokaviraston tutkimusneuvoston](#) tehtävänä on edistää ja tukea viraston toimialaan kuuluvaa tieteellistä tutkimusta, tukea tieteellisen työn strategista johtamista ja tutkimusyhteistyötä.

Ruokaviraston tutkimustoiminnassa on kaksi laajaa, toisiinsa nivoutuvaa sisältöpainopistekokonaisuutta, jotka palvelevat Ruokaviraston strategisia päämääriä: 1) Yhteinen terveys: resilientti ihminen, eläimet ja ympäristö, 2) Vahvistuva huoltovarmuus ja varautuminen sekä 3) tietoa, teknologiaa ja tutkimusinfrastruktuureita koskeva läpileikkaava painopiste. Lisäksi ohjelmassa tunnistetaan merkittävimmät Ruokaviraston tutkimustoimintaan liittyvät globaalit YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDGt)

Viraston yhteisiksi tutkimustoiminnan kehittämistavoitteiksi on sovittu alla olevat 7 kokonaisuutta: Näille periaatteille on määritelty tarkennetut tavoitteet, toimenpiteet, mittarit sekä kytkeä viraston strategiaan tavoitteisiin. Toteumaa seurataan vuosittain sisäisissä väliraportoinneissa ja kauden päättyessä loppuraportissa.

- 1) Yhteiskunnallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden vahvistaminen
- 2) Tutkimusrahoitusohjan ja tutkimustukipalveluiden varmistaminen
- 3) Kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen
- 4) Tutkijoiden ja asiantuntijoiden ura- ja koulutuspolkujen edistäminen
- 5) Vastuullisen, puolueettoman ja avoimen tieteen varmistaminen
- 6) Tutkimuksen tehokas hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä
- 7) Tutkimusinfra ylläpito ja kehittäminen

Liite 4 Tulostavoitteiden tunnuslukujen kuvaukset

Luvussa 2 (Yhteiskunnallinen vaikuttavuus) mainittujen vuoden 2026 valtion talousarvion lukujen 30.10 ja 30.20 yhteiseen perusteluun sisältyvien sekä Ruokaviraston tulossopimukseen otettujen tunnuslukujen kuvaukset.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuustavoitteen 1. (Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa) alla mainittujen tunnuslukujen kuvaukset.

Taulukko 1. Maa ja elintarviketalous

Tunnusluku	Kuvaus	Lähde
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa)	Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppatilasto, pois lukien sokerikemian ja tärkkelysjohdannaiset tuotteet.	Luke. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden ulkomaankauppatilasto
Kotimaisen tuotannon osuus (%) — liha yhteensä (%) — maitotuotteet yhteensä (%) — viljat yhteensä (%) — tomaatti (%)	—Luvut sisältävät viljat: vehnä, ruis, ohra ja kaura sekä niiden kaikki kotimaiset käyttökohteet. Vuoden 2024 luku on arvio. —Vuoden 2024 luku on ennakkotieto.	Kantar TNS Oy/Luke. Kantar TNS Oy/Luke. Luke/VYR: Sato- kausittainen viljatase Luke ravintotase
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi)	FWU on yrittäjäperheen työtunneista laskettu kokopäiväisesti työskentelevien yrittäjäperheen jäsenten lukumäärä (0,78 henkilöä tilaa kohti vuonna 2022). Maatalouden yrittäjätulo kuvaa keskimäärin yritystä kohti saatua tuloa vuodessa. Vuoden 2024 luku on ennuste.	Luke, FADN/ kannattavuuskirjanpito
Maatilojen keskikoko (ha)	Maatalous- ja puutarhayritysten keskimääräinen käytössä oleva maatalousmaa	Luke
Maatilojen tuettujen investointien määrä (milj. euroa)	CAP-suunnitelmasta Manner-Suomessa rahoitusta saaneiden investointien määrä.	Ruokavirasto
Maatilojen aloitustukiavustusten määrä (kpl)	CAP-suunnitelmasta Manner-Suomessa rahoitusta saaneiden nuorten viljelijöiden aloitustukiavustusten määrä.	Ruokavirasto
Elintarvikealan mikro- ja pienyritysten — lukumäärä (kpl) — tuotannon jalostusarvo (milj. euroa)	Vuoden 2024 lukua ei vielä saatavilla.	Tilastokeskus

Taulukko 2. Elintarvikkeiden laatu

Tunnusluku	Kuvaus	Lähde
Raportoidut elintarvikevälikkeiset ruokamyrkytysepidemiat (kpl) — epidemioiden lukumäärä — niissä sairastuneiden määrä (kpl)		Ruokavirasto
Eläinten hyvinvointivaatimukset täyttävien tilojen osuus otantavalvonnassa tarkastetuista tiloista (%)		Ruokavirasto

Vakavien eläintautien esiintyminen (kpl) — ihmisen pitämät eläimet (kpl) — luonnonvaraiset eläimet (kpl)	EU:n eläinterveyssäännösten mukaiset A- ja B-luokan eläintaudit ja muut torjuttavat eläintaudit, sekä C-luokan eläintaukeista ne, joista Suomella on virallinen tautivapaus. Ihmisten pitämässä eläimissä ilmoitetaan pitopaikkojen lukumäärä. Luonnonvaraisten eläinten yksi tautitapaus voi sisältää useita eläinyksilöitä.	Ruokavirasto
Mikrobilääkeresistenssin määrä sioilla ja broilereilla (%)	FINRES-Vet -ohjelmassa yhdelle tai useammalle tutkitulle antibiootille vastustuskykyisten E. coli -bakteerien %-osuus tutkituista indikaattori- E. coli -bakteereista sioilla ja broilereilla.	Ruokavirasto

Yhteiskunnallisen vaikuttavuustavoitteen 2. (Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta) alla mainittujen tunnuslukujen kuvaukset.

Taulukko 3. Maaseudun kehittämisen tunnusluvut

Tunnusluku	Kuvaus	Lähde
Työllisyysaste yhteensä, % — harvaan asuttu maaseutu — ydinmaaseutu — kaupunkien läheinen maaseutu — kaupungit	Luvut koskevat Manner-Suomea. Koko väestön työllisyysaste lasketaan 15—64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä. Tilastokeskus kokoaa maaseutuindikaattoritiedot ja tietojen aikasarjat pohjautuvat pääasiassa Tilastokeskuksen aineistoihin. Tiedot paikkatietopohjaisen Kaupunki-maaseutuluokituksen mukaan.	Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit
Vakituisesti maaseutualueilla asuvien ja kesäasukkaiden osuus väestöstä	Luvut koskevat Manner-Suomea. Tilastokeskus kokoaa maaseutuindikaattoritiedot ja tietojen aikasarjat pohjautuvat pääasiassa Tilastokeskuksen aineistoihin. Tiedot kuntapohjaisen Kaupunki-maaseutuluokituksen ja tilastollisen kuntaryhmittelyn mukaan.	Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit

Liite 5 Ruokaviraston tuottavuusohjelma 2026–2029

Valtionhallinnon yhteiset hankkeet

Digitaalisuus ensin -kokonaisuudella tarkoitetaan sähköisen asioinnin ensisijaisuuden edistämiseksi tarvittavia lainsäädäntömuutoksia, jotta viranomaisviestintää voidaan siirtää paperilla lähetettävistä kirjeistä sähköiseen muotoon.

Valtion tilaohjelma –kokonaisuuden avulla pyritään tehostamaan tilakustannuksia sekä vastaamaan pandemian jälkeiseen työn murrostilaan, palveluiden saatavuutta vaarantamatta. Ruokavirastolla on käynnissä hankkeita Senaatin kanssa, joiden vaikutukset on esitetty kohdassa alla.

Muu tuottavuusohjelma – kokonaisuuden alla on kaikki muut keinot tehostaa, säästää ja sopeuttaa toimintaa. Valtaosa Ruokaviraston toimenpiteistä liittyy tähän kokonaisuuteen ja niiden vaikutuksia on esitetty alla.

Ruokaviraston omat toimenpiteet

Ruokavirasto on tehnyt sopeuttamistoimenpiteitä vuoden 2024 yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen. Erityisesti henkilöstövähennysten vuoksi ja toiminnan ohjausjärjestelmän avulla on talous tasapainotettu ja ennakoiva suunnittelu mahdollistaa sopeutukset kehyskauden suunniteltuihin toimintamäärärahaleikkauksiin.

Henkilöstösopeutusten lisäksi virasto tekee tuotannollisia toimintaa kehittäviä ja toimintojen tehokkuutta parantavia ja tarkoituksenmukaisuutta varmistavia muutoksia. Virasto on käynnistänyt strategiatyön 2024–2025 yhteydessä useita selvityksiä ja hankkeita, joista seuraavia toimenpiteitä on valmisteltu vuoden 2025 aikana. Toimenpiteet selvityksistä ja hankkeet toimeenpannaan vuoden 2026 ja kehyskauden aikana.

Virastolla on käynnissä toimitilahankkeita, joilla on vaikutuksia kehyskaudella. Seinäjoen toimitila hankkeella on ollut vaikutuksia jo vuonna 2025 ja Viikin toimitila hankkeella vuodesta 2027 alkaen. Molemmissa toimitiloissa ratkaisuna on supistaa viraston käytössä olevia neliöitä siten, että samaan toimitilaan muuttaa muita valtion viranomaisia. Seinäjoen osalta on käynnissä 2025 toteutettavan tilapäisratkaisun lisäksi pysyvämpi Senaatti-kiinteistöjohtoinen valtion virastojen toimitilojen yhdistämishanke. Edellä mainittujen paikkakuntien lisäksi viraston muissa toimipisteissä edistetään yhteisiin toimitiloihin siirtymistä ja kustannussäästöjen muodostumista. Näiden kokonaisvaikutus tukee säästöjä, vaikka vaikutus on kokonaisuudessaan vähäinen.

Virastossa käynnissä ollut maksullisen toiminnan hanke muutetaan pysyväksi maksullisen toiminnan ryhmäksi. Ryhmän tehtävänä on varmistaa maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden saavuttaminen. Maksullisen toiminnan kehittämisellä selkeytetään kustannuslaskennan ja seurannan menettelyjä ja pyritään maksuperustelain mukaisesti 100 % kustannusvastaavuuteen pois lukien hintatuetut toiminnot.

Digitaalisuus ja tietojärjestelmien ylläpito, jatkokehittäminen ja kehittäminen sitovat huomattavan määrän talous- ja henkilöstöresursseja mukaan lukien lukuisa konsulttien määrä. Virasto pyrkii hallitusti siirtämään osan konsulttien tekemästä työstä omaksi työksi osana tietohallinnon uudistamistyötä.

Viraston päivitetyn strategian myötä virasto uudisti johtamisjärjestelmänsä. Uudistuksella tehostettiin johtamisen aikajännettä ja tiedonkulkua sekä vähennettiin hallinnollista taakkaa tuottavuuden lisäämiseksi.

Digitaalisen kehittämisen mahdollisuuksia tarkastellaan yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa teetettävällä ulkoisella riippumattomalla selvityksellä. Tavoitteena on tunnistaa tekemisen ja toimintatapojen uudistamisen mahdollisuuksia resurssien käyttö ja johtaminen huomioiden.

Uudet aluehallintovirastoilta siirtyvät ympäristöterveydenhuollon tehtävät vuonna 2026 on valmisteltu ja organisaatorakenteen ja toimintojen järjestämisen muutokset astuvat voimaan vuoden 2026 alusta.

Hankintojen tehostamisen jatkamisella pyritään saamaan aikaiseksi säästöjä sekä hankittavien hyödykkeiden hinnoista että hallinnollisista kustannuksista.

Virasto tarkastelee yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa viraston lakisääteisten tehtävien muutosmahdollisuuksia. Osa aiemmista ehdotuksista on todettu kehittämiskelpoisiksi ja niitä edistetään muun lainsäädännön uudistamisen yhteydessä. Toiminnan tasapainottamista haastaa uudet tehtävät, jonka vuoksi lakisääteisten tehtävien uudistustyötä niiden vähentämiseksi on tarpeen jatkaa.

Strategian kehitysohjelmien toimenpiteet aloitetaan vuonna 2026 kehitysohjelmien valmistuttua.

